

THOMAS GORDON

Sensitief communiceren in de kinderopvang

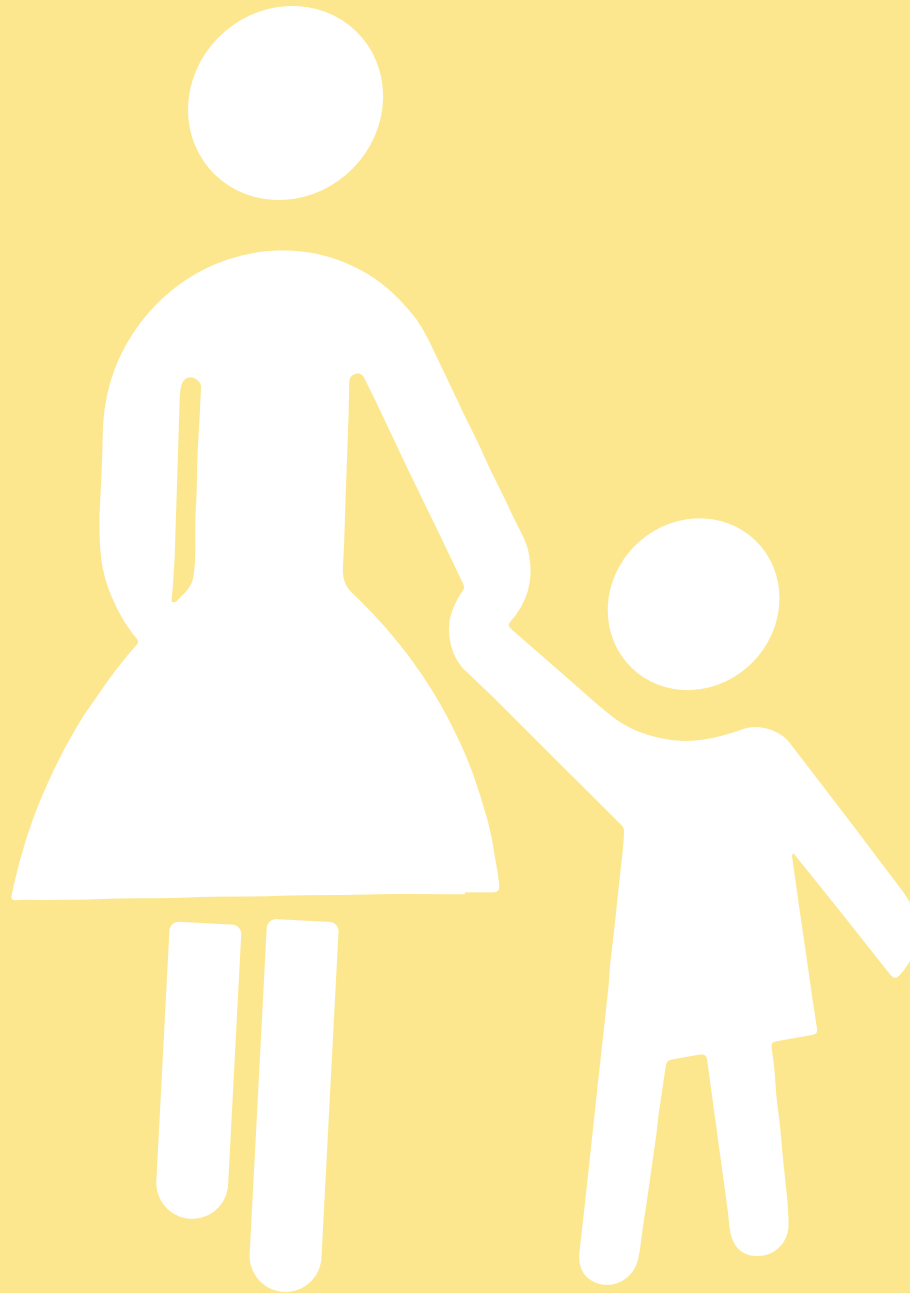

Concreet aan de slag met Gordon – een methodiek ontwikkeld door
KdG voor Mentees

Richtlijnen

- Deze methodiek kan je helemaal inzetten op maat van het kinderdagverblijf dat je ondersteunt. Je kan deze posters gebruiken om een heel traject vorm te geven of je kan er posters uithalen die jij interessant vindt voor het verblijf dat je begeleidt.
- Druk de posters dubbelzijdig af. Op de voorkant (geel) van de poster vind je telkens de theoretische uitleg en op de achterkant (appelblauwzeegroen) de bijhorende opdrachten.
- Op de voorkant van elke poster staat er ook een post-it met een quote, een vraag of nog wat extra info. Je kan dit gebruiken om het kinderdagverblijf te laten reflecteren over de theoretische info.
- Je kan het verblijf zelf laten kiezen uit de opdrachtjes op de achterkant van de posters of je kiest als coach zelf welke opdracht het verblijf best uitvoert.

Hoe willen we dat kinderen zich voelen en hoe kunnen we ze daarbij helpen?

"Ze zullen misschien vergeten wat je zei, maar ze zullen niet vergeten hoe je ze deed voelen."

Mogelijke doe/denk opdrachten:

- **Denkopdracht:** Hoe kunnen kinderen zich voelen? Hoe gaan wij om met deze emoties? Hoe kunnen wij omgaan met de verschillende gevoelens die kinderen ervaren?
- **Denkopdracht:** Wanneer zou een kind zich onveilig, niet gezien of niet gehoord kunnen voelen?
- **Doe-opdracht:** Duid een kind aan in de groep met een laag welbevinden; laat de teamleden redenen zoeken waarom het kind zich zo voelt (vb. kan moeilijk wennen, heeft honger, heeft pijn, verveelt zich, ...) Vervolgoefening: doe hetzelfde bij een kind met een hoog welbevinden.
- **Doe/denkopdracht:** Zie ook aanpakfiches van basiscompetentie 5 en 6

LEARN TO SIT BACK AND OBSERVE NOT EVERYTHING NEEDS A REACTION...

OBSERVATIE

- ALI (7M) STEEKT EEN HOUTEN TREINTJE IN ZIJN MOND
- CHARLOTTE KNIJPT INEZ IN DE ARM

INTERPRETATIE

- ALI (7M) KAN NIET SPELEN MET DE TREIN
- CHARLOTTE DOET INEZ EXPRES PIJN

STEL JE OORDEEL UIT
&
DENK NA OVER DE
OORZAAK VAN HET
GEDRAG

Mogelijke doe/denk opdrachten:

- **Doe-opdracht:** Laat begeleiders een kind observeren. Duid in twee verschillende kleuren aan wat een observatie is (objectief) en wat een interpretatie is (subjectief). Zet aan tot reflectie.
- **Doe/denkopdracht:** E-moduele op blink: observeren
- **Doe/denkopdracht:** Zie ook aanpakfiches van basiscompetentie 5 & 6
- **Denkopdracht:** Stelling: 'Je observeert enkel met je ogen.'
Antwoord: Je observeert met al je zintuigen, denk maar aan het gehuil dat je vanop afstand hoort of het onrustig gevoel dat je ervaart tijdens een drukker moment.
- **Denkopdracht:** Zeg door elkaar interpretaties en observaties (of zoek ze in de leefgroep) en vraag de teamleden of dit een interpretatie of observatie is.

"SSSHT 'T IS OKÉ" VS "IS HET OKE?"

SENSITIEF

SIGNALEN VAN HET KIND
OPMERKEN:

WEES GEVOELIG VOOR DE
SIGNALEN DIE KINDEREN JE
GEVEN. INTERPRETEER HUN
GEVOELEN DOOR TE KIJKEN EN
TE LUISTEREN.

RESPONSIEF

GEPAST REAGEREN OP DIE
SIGNALEN:

GEEF EEN REACTIE WAARUIT
BLIJKT DAT JE DE INTENTIES VAN
HET KIND GOED BEGREPEN HEBT

STEL JEZELF DE VRAAG;

- HOE VOELT HET KIND ZICH?
- WAT HEEFT HET KIND NU (VAN JOU) NODIG?

Mogelijke doe/denk opdrachten:

- **Doe/denkopdracht:** Geef teamleden de opdracht om sensitief te reageren op een kind. Laat ze zoeken naar verschillende manieren om sensitief te reageren en laat teamleden hun oplossingen ook daadwerkelijk uitproberen (Bijvoorbeeld: troosten, knuffelen, uitleg geven, afleiden, nabij zijn, meespelen, zijn gevoelens benoemen, begrip tonen...).
- **Denkopdracht:** Wanneer voel jij je getroost? Wat betekent iemand troosten voor jou? Hoe ziet troosten eruit?
- **Doe-opdracht:** E-module op Blink: interactie als basis voor sociaal-emotionele behoefte (zie aan de slag) + het kind leert zijn wereld beïnvloeden.
- **Doe-opdracht:** Laat teamleden het filmpje van MeMoQ dimensie 3: emotionele ondersteuning zien (filmpje te vinden op youtube). Bekijk dit samen en reflecteer.
- **Doe-opdracht:** Laat teamleden de filmpjes zien op de website van de kind en gezin, ga hier samen over in reflectie.
- **Denkopdracht:** Herinner je jezelf een situatie uit je kindertijd waarin iemand niet sensitief reageerde op jou? Welk gevoel gaf dit je?

ALS JE EEN WAAROM HEBT KAN JE BIJNA ALTIJD DE HOE VERDRAGEN - NIETZSCHE

4 OORZAKEN VAN ONGEWENST GEDRAG:

ONVOLDOENDE
INFORMATIE

ONVERVULDE
BEHOEFTE

ONTWIKKELINGSFASE

TEMPERAMENT

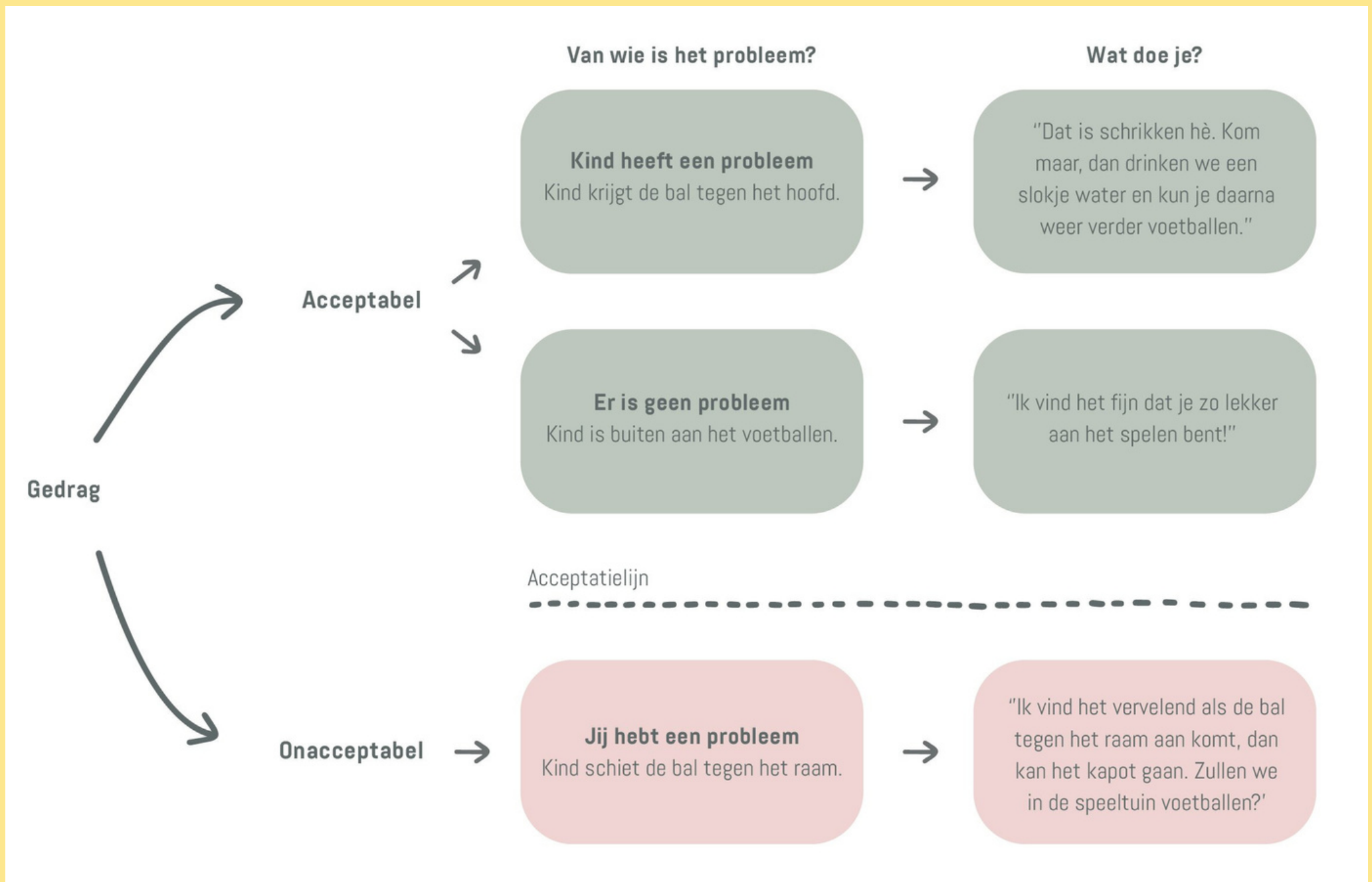
STEL JEZELF DE VRAAG:

- WELKE MOGELIJKE OORZAKEN DOEN ZICH HIER VOOR?
- WAT HEEFT HET KIND NU (VAN JOU) NODIG?

Mogelijke doe/denk opdrachten:

- **Denkoefening:** MeMosnaQ 19 en 20.
- **Doe/denkopdracht:** E-moduele op blink: interactie als basis voor sociaal-emotionele ontwikkeling.
- **Ervaringsoefening:** Laat teamleden eens reflecteren over volgende vraag: 'Als ik je vertel dat ik slecht heb geslapen, een lastige situatie heb meegemaakt of me niet goed voel, zou je me dan anders behandelen vandaag?' Denk samen na welke factoren kinderen hun dag kunnen beïnvloeden waar we geen weet van hebben? Ik kan je dit vertellen maar kinderen vaak niet, hoe proberen ze ons dit te vertellen? Hoe gaan we hiermee om?
- **Denkoefening** Reflecteer over volgende stellingen: 'minimaal aan regels maximaal aan duidelijkheid' + 'je kan niet genoeg regels hebben'.
- **Ervaringsoefening:** Schrijf enkele korte situaties op papier. Laat teamleden zonder woorden de boodschap overbrengen. (Vb. mijn speldje dat mijn mama in mijn broekzak stak prikt in mijn billen, ik heb pijn maar mag mijn broek niet uit doen.)

WIE HEEFT ER EEN PROBLEEM?

'LATEN WE SAMEN
HET GEEN PROBLEEM
GEBIED ZO GROOT
MOGELIJK HOUDEN'

Mogelijke doe/denk opdrachten:

- **Doe-opdracht:** Bouw verder op MeMosnaQs 19 en 20.
- **Denkopdracht:** E-module risicovol spel op blink. Bekijk zeker de poster op het einde van de module. (een voorbeeld op deze poster is 'ondersteun met je woorden niet met je handen').
- **Denkopdracht:** Powerpoint 'Gordon' zie filmpje kuiswoede.
- **Denkopdracht:** Welke acties gaan we ondernemen om het 'geen probleem gebied' zo groot mogelijk te houden?

WEES DUIDELIJK IN PLAATS VAN CONSEQUENT

DE ACCEPTATIELIJN IS SITUATIONEEL & CONTEXT AFHANKELIJK

- **Omstandigheden** (crisissituatie, er liggen baby's op de grond, je staat alleen in de groep,...)
- **Kinderen** (risicocompetent, ontwikkelingsfase, leeftijd,...)
- **Jezelf** (vermoeidheid, je voelt je goed en fit, je hebt hoofdpijn,...)

Wat heeft invloed op
jouw acceptatielijn?

Mogelijke doe/denk opdrachten:

- **Denkopdracht:** Ga na wat invloed kan hebben op je acceptatielij, reflecteer hierover en ga na hoe je kan reageren wanneer je bepaald gedrag niet kan accepteren.
- **Denkopdracht:** Verdraag je elke dag evenveel? Hoe houd je rekening met de acceptatielij van de kinderen? Welke signalen geven kinderen jou wanneer hun acceptatielij overschreden wordt?
- **Zoom in op moeilijke woorden!** Wat betekent risicocompetent? Ga na of de betekenis van het woord duidelijk is (Hierdoor werk je aan je risicoanalyse).
- **Doe-opdracht:** Bepaal voor 5 kinderen in welke mate ze risicocompetent zijn en beschrijf aan wat je dat ziet.

VAN ONACCEPTABEL NAAR ACCEPTABEL GEDRAG

DE CONFRONTERENDE IK-BOODSCHAP

Gedrag (wat zie je?)

Gevoel (wat doet dat met je?)

Gevolg (wat zou je graag in de plaats zien?)

- IK ZIE DAT JE MET DE AUTO'S GOOIT, DAT MAAKT ME BOOS, WANT ZO GAAN DE AUTO'S STUK, IK ZOU GRAAG HEBBEN DAT JE MET DE AUTO'S OP DE TAFEL SPEELT.
- HET DOET PIJN ALS JE ME KNIJPT.

DOOR DE IK-
BOOSCHAP REALISEREN
KINDEREN ZICH DAT
OOK ANDEREN
BEHOEFTE HEBBEN

Mogelijke doe/denk opdrachten:

- **Ervaringsoefening:** Geef 1 x een ik-boodschap aan een teamlid & 1x een boodschap zonder ik-boodschap. Vraag hen hoe ze beide boodschappen ervaren. Reflecteer hierover.
- **Doe-oefening:** Laat teamleden boodschappen geven met de 3 G's, laat ze oefenen met elkaar en nadien met de kinderen. Neem zelf ook een actieve voorbeeldrol in deze oefening.
- **Differentieer:** Voor jonge kinderen zijn 2 G's vaak genoeg, laat teamleden ook deze boodschappen oefenen.

EN IK DAN?

MIJN BEHOEFTEPIRAMIDE

HOE ZIET JOUW
BEHOEFTEPIRAMIDE
ERUIT?

Mogelijke doe/denk opdrachten:

- **Denkopdracht:** Maak de oefening uit vuurwerkt. Binding 10: 'ken je collega' (zie ook de behoeftekaartjes in bijlage).
- **Denkopdracht:** Koppel jouw behoeften eens aan die van kinderen. Welke van jou behoeftes zouden kinderen ook hebben? Maak de link.
- **Denkopdracht:** Denk samen na over de vraag 'Wat kunnen we als team doen om ons behoeften vanuit de piramide nog sterker te vervullen?'.